

[Ministeren for Grønland.]

Grønland og grønlænderne og til gavn for det grønlandske erhvervsliv. Jeg har nævnt, at passagerantallet igennem årene om vinteren har været mere indskrænket end om sommeren, men forholdet er jo til syvende og sidst dette, at vi har også en masse passagerer, der skal op og hjem i vintertiden. Jeg vil gentage, hvad jeg sagde før, og hvad kaptajnerne har understreget, at det, det drejer sig om, er at få tilfredsstillende materiel, skibe, som er i stand til at tage en vis overvægt af is, og vi så i øvrigt sørger for, så langt som vi nu engang kan — det er somme tider lidt besværligt her i tinget — at få nye skibe og tilvejebringe de bedst mulige sikkerhedsforanstaltninger og på den måde opretholde vintersejladsen, som jeg tror det ærede medlem hr. A. Lyngø vil give mig ret i er nødvendig både af erhvervsmæssige grunde og af hensyn til passagerernes befordring.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Man gik derefter til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til sikring af de store årganges videregående faglige og boglige uddannelse [af Ingmar Wagner m. fl.].

Valgt blev: *Per Hækkerup, Nina Andersen, Einer-Jensen, Andreas Hansen, Lysholt Hansen, Hougaard, Erhard Jakobsen, Carl P. Jensen, Henry Christensen, N. Chr. Christensen, Karlskov Jensen, Kryger, Anker Lau, Ninn-Hansen, Hanne Budtz, Adolph Sørensen og Helge Larsen.*

Derpå foretoges:

Anden behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om bekæmpelse af sygelighed og dødelighed blandt børn i det første leveår.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2991).

Der var stillet følgende ændringsforslag:

Af Petra Petersen, Ragnhild Andersen, Alfred Jensen og Aksel Larsen:

I sidste linje ændres „1961-62“ til: „1957-58“.

Lovforslagets tekst, det stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Petra Petersen: Jeg er forbavset over den ligegyldighed, hvormed man betragter dette spørgsmål om sundhedsplejersker. Jeg er forbavset over, at de kvindelige medlemmer her i salen, ja, jeg er også forbavset over, at sundhedsstyrelsen tager så lempeligt på et spørgsmål som dette. Jeg tror ikke, nogen af parterne kan være blind for, at det har meget stor betydning for slægtens sundhed, at man gennemfører sundhedsplejerskoordinationen for hele landet.

Ved lovforslagets første behandling bebudede jeg, at min gruppe agtede at stille ændringsforslag. Rigtigst ville det have været, om folketinget i denne samling virkelig havde gennemdrøftet loven, således at man kunne få undersøgt, hvordan man hurtigst muligt kunne indhente det forsømte, nemlig dette, at der stadig findes 870 kommuner her i landet, der efter 20 års forløb endnu er udækket med hensyn til sundhedsplejerskoordinationen.

Vi befinder os på et sent tidspunkt af samlingen, og derfor er muligheden for virkelig at få gennemdrøftet loven i denne samling ikke stor. Min gruppe har derfor fundet det rigtigst — således som vort ændringsforslag går ud på — at man udskyder lovens revision til næste samling, altså samlingen 1957-58, og ikke som af ministeren foreslået venter til 1961-62.

Jeg har både ved lovforslagets første behandling og ved tidligere lejligheder begrundet, hvorfor mit parti finder det nødvendigt at tage loven op til revision. Det gør vi, fordi vi mener, det er nødvendigt at få loven praktiseret i fuldt omfang. På trods af den store nedgang i børnedødeligheden, som både ordførerne og ministeren henviste til ved første behandling, er børnedødeligheden i Danmark nemlig stadig

[Petra Petersen.]

meget højere end i vore nabolande og meget højere end i Island — det er jo de lande, det er mest naturligt at sammenligne Danmark med. I Danmark er dødelighedsprocenten blandt spædbørn 2,5, i Island 1,8, i Norge 2,2 og i Sverige 1,7. Nu tør jeg ikke påstå, at dette, at børnedødeligheden er så stor her i Danmark i forhold til børnedødeligheden i de andre nordiske lande, netop skyldes de kommuner, som ikke har gennemført sundhedsplejerskeordningen. Jeg har nemlig ikke kunnet finde nogen statistik — jeg ved heller ikke, om der findes nogen — men det er nærliggende at tænke, at det netop er disse udækkede områder, der trækker børnedødelighedsprocenten op.

Men som jeg omtalte ved lovforslagets første behandling, gælder det ikke alene børnedødeligheden, det gælder også sygeligheden blandt vore spædbørn. De love, som tangerer dette område, og som omhandler undersøgelse af svangre kvinder, undersøgelse af børn indtil den skolepligtige alder og skolelægeordningen, kan og bliver i høj grad benyttet af befolkningen over hele landet. Er der så ikke noget mærkværdigt i, at den lov, der må danne grundlaget for de to love, nemlig lov om lægeundersøgelse af børn og lov om skolelæger, efter 20 års forløb endnu ikke benyttes i fuldt omfang? Det er sagt her — og det er jo rigtigt — at der for hver periode, tinget har udskudt revisionen af loven, er kommet flere kommuner til, som har taget opgaven op. Det er rigtigt; men det er lige så rigtigt, at hvis lovgivningsmagten ikke foretager sig noget, fortsætter dette ikke i et hurtigere tempo, end at man må regne med, at der vil gå mindst 30 år, før loven bliver udnyttet i fuldt omfang, altså fra loven blev gennemført.

Ministeren talte ved første behandling om tvangslove og mente, at det gik bedst ad frivillighedens vej. Jeg vil i og for sig give ministeren ret, det er altid bedst, når noget går ad frivillighedens vej, men der må vel være en grænse for, hvor længe man kan vente på frivilligheden. Man kan sige — og det mener jeg i øvrigt — at love af denne art bør høre under staten og ikke under kommunerne; men tinget har jo før pålagt kommunerne opgaver af lignende

art, og så har man sagt til kommunerne, at de skulle gennemføre dem. Tag nu f. eks. skolelægeloven, som er obligatorisk også på den måde, at intet skolepligtigt barn kan unddrage sig undersøgelsen af skolelægen, medmindre barnet stiller med bevis for, at det er undersøgt af hjemmets egen læge. Det er absolut rigtigt, og den indenrigsminister, der i sin tid fremsatte lovforslaget om skolelæger, og det ting, der gennemførte loven, har jo også fundet det rigtigt; så kan en lov som loven om sundhedsplejerskeordningen ikke være mindre vigtig — jeg finder endda, at den er den vigtigste.

Vi har i denne samling haft lovforslaget om hjemmesygeplejersker til første behandling. Lovforslaget ligger stadig i et udvalg, og jeg ved ikke, om det afgiver betænkning i denne samling. Hensigten var jo, at ordningen skulle gennemføres i alle vore kommuner. Dette lovforslag er af så stor vigtighed, og befolkningen er så interesseret i det, at det sikkert vil blive nødvendigt, hvis det ikke gennemføres i denne samling, at tage det op igen i næste folketingsår. I de landkommuner, der ikke har gennemført sundhedsplejerskeordningen, vil disse to ting kunne gå hånd i hånd; det er meget naturligt, om man i landkommunerne siger, at hjemmesygeplejerskerne jo også tager sig af den opgave at undersøge spædbørn. Derfor synes jeg også, vi må tage loven om sundhedsplejersker op til revision i næste samling og se at få den koordineret med loven om hjemmesygepleje. Jeg vil bede tingets medlemmer stemme for vort ændringsforslag; jeg finder, at det er af meget stor vigtighed for vore børns sundhed, at det bliver vedtaget.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): Jeg har i min fremsættelse og også i det svar, jeg gav det ærede medlem ved lovforslagets første behandling, udførligt motiveret min stilling til dette spørgsmål, og den er ikke ændret siden. Jeg skal derfor anbefale at stemme imod ændringsforslaget.

Med hensyn til det direkte spørgsmål, det ærede medlem stillede mig om lovforslaget om hjemmesygepleje, kan jeg oplyse, at jeg er vidende om, at det pågældende udvalg er ved at afgive betænkning.

Petra Petersen: Det er ikke ministeren, jeg appellerer til, det er tingets medlemmer, jeg beder om at stemme for vort ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget af *Petra Petersen* m. fl. (se sp. 3088)

forkastedes med 111 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond. (Vedrørende tilskud til skoleudgifter).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2996).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2102, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 285).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

P. M. Dam: Da udvalgets formand og ordfører, det ærede medlem hr. Lund Jensen, desværre er fraværende, er det overladt mig at referere udvalgets stilling.

Under behandlingen af det af den højtærede fiskeriminister fremsatte forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v. har udvalget delt sig i et flertal og et mindretal. Der er afholdt tre udvalgmøder. Udvalget har af den højtærede fiskeriminister fået en række spørgsmål besvaret. Udvalgets flertal, der består af repræsentanter for socialdemokratiet, venstre og det radikale venstre, tiltræder den højtærede fiskeriministers lovforslag, medens mindretallet, der består af repræsentanter for det konservative folkeparti, ikke mener at kunne tiltræde forslaget, men i øvrigt vil motivere sin stilling her i salen.

Jeg skal på egne og flertallets vegne takke den højtærede fiskeriminister for fremsættelsen af forslaget. Selv om forholdene stiller sig således, at det beløb, der her er tale om, kun udgør en ringe del af de summer, der kræves til fornyelsen af den færøske fiskerflåde, udgør lovforslaget et meget værdifuldt led i bestræbelserne for at få tilvejebragt kapital til køb af nye fiskerfartøjer og maskiner og til installation af moderne hjælpemidler om bord på skibene.

Lovforslaget går ud på en forlængelse af den ved lov nr. 173 af 24. maj 1955 indførte ordning, som var et led i den finansieringsplan, der blev udarbejdet i forbindelse med oprettelsen af Færøernes realkreditinstitut. Man har på Færøerne hele tiden knyttet store forhåbninger til denne plan, og man